

สัญลักษณ์และตรา อ.ส.ค.

เครื่องหมายสำคัญที่บ่งบอกความเป็นมาของแดนโคนม
จุดกำเนิด .. ตำนานควาบอยไทย และอาชีพพระราชทานการเลี้ยงโคนม

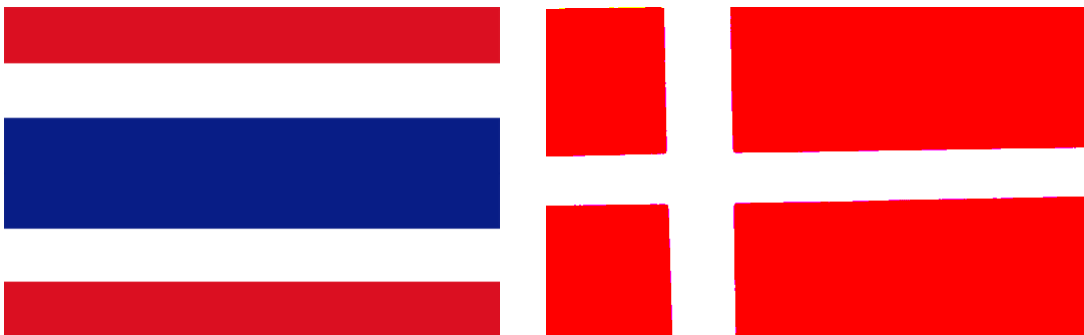
อีกครั้งหนึ่ง .. ที่มีโอกาสผ่านเข้าไปในองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) มวกเหล็ก เยี่ยมเยือนแดนโคนมและโซนพื้นที่ “แดนควาบอย” บริเวณปากทางเข้าน้ำตกและตลาดมวกเหล็ก ได้พบปะผู้คนหลากหลายและหลายคนที่ได้พูดคุยด้วย แต่กับบางคนกับบางคำถามทำให้ต้อง.. อึ้ง ! นึกไม่ถึงว่าจะได้ยินคำถามนี้ไม่เคยมีใครตั้งคำถามพื้่นๆ เช่นนี้มาก่อน ตั้งแต่ อ.ส.ค. ได้รับการสถาปนาเป็นองค์การเมื่อปี พ.ศ. 2514 .. ! คำถามพื้่นๆ ธรรมดาที่ไม่ธรรมดาเลย.. มันแฝงความหมายลึกๆ และซ่อนคำถามไว้อีกมากมาย แม้แต่คนรุ่นเก่าส่วนใหญ่ใน อ.ส.ค. .. ก็ยังต้อง อึ้ง .. !

“ตราองค์การ หรือ ตรา อ.ส.ค. มีความเป็นมาอย่างไรครับ ?

จำได้ว่าเคยเขียนถึงเรื่องนี้ไว้ในหนังสือ “ย้อนอดีตแดนโคนม” เมื่อปี พ.ศ. 2550 นานมากแล้ว คงต้องรื้อฟื้นขึ้นมาเล่าใหม่ สำหรับผู้ที่จดจำได้ให้ท่านถือเสียว่าเป็นการทบทวน .. คงไม่ว่ากัน !

ทำความเข้าใจตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค เมื่อต้นปี พุทธศักราช 2505 เป็นต้นมา สิบปีที่เป็นฟาร์มโคนมยังไม่เคยมี “ดวงตรา” เป็นเครื่องหมายใช้งานเลย แต่มีหลายสิ่งหลายอย่างเป็น **สัญลักษณ์บ่งบอกถึงความเป็นฟาร์มโคนมโดยตรง** สัญลักษณ์ส่วนใหญ่ในสมัยนั้นจะสะท้อนภาพความเป็นจริง บอกความหมายให้รู้ให้เห็นเป็นที่เข้าใจได้ง่าย อาทิ เช่น

1. เสือธงไทย – เดนมาร์ค สัญลักษณ์แรกที่แสดงถึงความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลเดนมาร์ค ในการก่อตั้งฟาร์มโคนมฯ ขึ้นในประเทศไทยที่ตำบลมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สัญลักษณ์แห่งสายสัมพันธ์สองแผ่นดิน

ธงชาติ .. เป็นสัญลักษณ์สูงส่งของทุกชาติทุกประเทศทั่วโลก ฟาร์มโคนมฯ ได้รับเกียรติอย่างสูงยิ่งจากประเทศมหามิตรเช่นเดนมาร์ก จึงสามารถใช้ธงชาติเดนมาร์มาเคียงคู่กับธงชาติไทยจนกลายเป็นสัญลักษณ์สร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติอย่างมากมายมหาศาล ธงชาติทั้งสองผืนจึงมีคุณค่าแตกต่างไปจากวัสดุสิ่งของอื่นๆ แต่เมื่อเริ่มการก่อสร้างขยายเขตถนนมิตรภาพ เสาธงชาติทั้งคู่ถูกรื้อถอนไปและไม่ได้สร้างขึ้นมาทดแทนให้ครบถ้วน ความจริงแล้วสมควรได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นเกียรติประวัติให้คนรุ่นหลังได้รับรู้และภาคภูมิใจ ธงชาติคู่นี้เป็นสิ่งล้ำค่า เป็นเครื่องรางคุ้มครองฟาร์มโคนมฯ และอาชีพพระราชทานฯ ให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า สัญลักษณ์นี้แตกต่างไปจากของมีค่าสิ่งอื่น ทั้งสามารถหากลับคืนหรือสร้างขึ้นใหม่ได้ แต่ .. กลับกลายเป็นสัญลักษณ์ที่ถูกลืม ! มาหลายสิบปี

2. อาคาร คอกโค 1962 สัญลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งของฟาร์มโคนมฯ ใช้เป็นเครื่องหมาย หรือ แบรินด์ [BRAND] บนถุณมพาสเจอร์ไรส์ ยุคแรก แต่คนไทยทั่วไปนิยมเรียกผลิตภัณฑ์นี้ว่า “นมตราบ้าน” นมของคนไทย เพื่อคนไทย

3. ขวดนมไทย – เดนมาร์ก (จำลอง) สัญลักษณ์สำคัญลำดับสามของฟาร์มโคนมฯ ที่เคยอยู่ในความทรงจำของคนไทยมานานเกือบ 30 ปี มันถูกสร้างขึ้นมาในเวลาใกล้เคียงกับคอกโคประวัติศาสตร์ 1962 .. วัตถุสิ่งนี้ก่อสร้างด้วยอิฐฉาบปูนหนาและหนัก ลักษณะทรงกลม ความสูง 2.5 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตร ตั้งเด่นอยู่ปากทางเข้าฟาร์มฯ ริมถนนมิตรภาพ

ขวดนมจำลองนี้ทำแบบมาจากขวดบรรจุนมรุ่นแรก ขนาด 250 ซี.ซี. ของฟาร์มโคนมฯ เป็นสัญลักษณ์หนึ่งของแดนมโคนม ที่มีชื่อเสียงควบคู่กับน้ำตกมวกเหล็กในอดีต เป็นจุดสนใจของคนเดินทางผ่านขึ้นล่อง และเป็นสัญลักษณ์ของแดนมโคนม แบบว่าถ้าจะมามวกเหล็กให้สังเกตขวดนมไทย – เดนมาร์ค ขวดนี้ .. ตรงนั้น .. มวกเหล็ก ! ไม่ผิดพลาด

4. ป้ายฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค และศูนย์อบรม สัญลักษณ์เก่าแก่อีกชิ้นหนึ่ง แม้จะเป็นเพียงป้ายไม้ไร้ชีวิตแผ่นเดียว แต่นี่คือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง แผ่นไม้มะค่าที่ผานออกมาจากท่อนซุงยาว 5 เมตร กว้างเกือบ 1 เมตร ความหนาของแผ่นไม้ไม่ต่ำกว่า 4 นิ้ว ตรึงติดอยู่กับเสาคู่ต้นเชิง เฉพาะอายุของไม้แผ่นนี้ต้องร่วมศตวรรษแน่ เมื่อมาเป็นแผ่นป้ายยิ่งทำให้มีคุณค่ามากขึ้น เหมือนวัตถุโบราณรุ่นแรกๆ

สัญลักษณ์ทั้งหมดดังกล่าวเป็นสิ่งที่เคยมีในอดีต ความจริงยังมีสัญลักษณ์อื่นๆ อีกหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นรูปวัวพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ แม่แต่ถึงนม แต่ ...

สัญลักษณ์ที่แท้จริง คือ ตราองค์การ หรือดวงตรา อ.ส.ค. ถูกกำหนดขึ้นมาอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2514 หลังสัญญาความร่วมมือทางด้านวิชาการโครงการฟาร์มโคนมระหว่างประเทศไทย กับ ประเทศเดนมาร์ก สิ้นสุดลง

พุทธศักราช 2514 นับจากการก่อตั้งฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์คได้สิบปี เมื่อรัฐบาลเดนมาร์กเล็งเห็นว่าโครงการฟาร์มโคนมฯ สามารถยืนหยัดด้วยตัวเองได้แล้ว จึงส่งมอบโครงการดังกล่าวให้รัฐบาลไทยรับช่วงดำเนินการต่อไป

ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค และศูนย์อบรม ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นองค์การ ในฐานะรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การฯ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ไว้ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2514 ภายใต้ชื่อว่า

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)

โคนมสายรุ่นแรกจากประเทศเดนมาร์ก มาถึงฟาร์มโคนม เมื่อปี พ.ศ.2505

DAIRY FARMING PROMOTION ORGANIZATION OF THAILAND [D.P.O.]

วัวแดง แม่ – ลูก หันหน้าเข้าหากัน บ่งบอกถึงความรักความผูกพัน ความสามัคคีกลมเกลียว
และความร่วมมือพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน คล้ายกับ อ.ส.ค. กับเกษตรกรชาวโคนม
วัวสีแดง สีแดงของ โค แม่ – ลูก หมายถึงความเป็นสิริมงคลตามอิทธิพลของสีที่มีมาแต่
ครั้งโบราณอันจะนำไปสู่โชคลาภความดีงาม ความเจริญและใช้แทนสีของ
โคพันธุ์เรดเดน (น้ำตาลแดง) โคนมรุ่นแรกของฟาร์มโคนมฯ ต้นแบบสัญลักษณ์
“วัวแดง”

อักษร อ.ส.ค. เป็นชื่อย่อขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ตามพระราช
กฤษฎีกาจัดตั้งองค์การกำหนด

อาคารคอกโค คือ คอกโคนม 1962 คอกโคประวัติศาสตร์คอกแรกของฟาร์มโคนมไทย –
เดนมาร์ค และของประเทศไทย

วงกลมที่ล้อมรอบ มีความหมายบอกถึงการดำรงอยู่อย่างไม่สิ้นสุดยุติ และไม่มีจุดสุดท้าย
สีของดวงตรา ดวงตรา อ.ส.ค. ประกอบด้วย สีน้ำเงิน ขาว แดง ซึ่งเป็นสีของธง

ไตรรงค์ ธงประจำชาติไทย แทนองค์พระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ ๑ เพื่อรำลึกถึง

O'LE

พสกนิกรไทย

พระมหากรุณาธิคุณที่ทรงให้กำเนิดและพระราชทานอาชีพการเลี้ยงโคนมแก่ปวง

ความแตกต่างระหว่าง สัญลักษณ์ กับ ดวงตรา ก็คือ

ดวงตรา หมายถึง เครื่องหมายที่มีรูปร่างกลม เช่น ดวงตรา อ.ส.ค.

สัญลักษณ์ หมายถึง ลักษณะของสิ่งใดๆ ที่กำหนดกันขึ้นเองแทนอีกสิ่งหนึ่ง สามารถจัดทำหรือกำหนดขึ้นได้หลายอย่าง

ในหลายสิบปีที่ผ่านมา **สัญลักษณ์**ของฟาร์มโคนม หรือ อ.ส.ค. มิใช่มีเพียงเท่าที่กล่าวมาข้างต้นเท่านั้นยังมีสัญลักษณ์รูปแบบอื่นอีกต่างหาก เป็น “สมญานาม” ที่ประชาชนชาวไทยมอบให้

มวกเหล็ก .. ได้ชื่อว่า “แดนโคนม” และ “เมืองคาวบอย”

เพราะมี .. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) หรือ ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค ฟาร์มโคนมแห่งแรกของประเทศไทย จุดกำเนิดของบรรดานักเรียนฟาร์มหรือเหล่าโคบาล ผู้สร้างตำนาน “คาวบอยไทย” ไว้ในดินแดนแห่งนี้เมื่อครั้งอดีตกาล เป็นเรื่องที่คนรุ่นหลังสมควรรับรู้และสืบสานตามรอยเพื่อให้รู้และเข้าใจถึงการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสันติ

คำว่า “แดนโคนม” และ “เมืองคาวบอย” สมญานามที่คนไทยเรียกหาสะท้อนภาพความเป็นจริงของดินแดนแห่งนี้ได้อย่างเหมาะสม เป็นสมญานามที่น่าภาคภูมิใจสำหรับพี่น้องชาวโคนมและชาวมวกเหล็กทุกท่าน สมญานามและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เคยมีมาไม่ใช่ได้มาง่ายๆ ไม่ใช่ได้มาแบบโชคช่วย ไม่ว่าจะเป็นสมญานามหรือสัญลักษณ์ใดของแดนโคนมก็ตาม จึงเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ต่อไป เนื่องจากสัญลักษณ์หรือสมญานามคือ เครื่องหมายบ่งบอกประวัติความเป็นมาในอดีตของสิ่งนั้น หรือ สถานที่นั้น และมีความสำคัญในการดำรงคงอยู่ต่อไปในกาลข้างหน้า ทั้งนี้เพราะ อดีต .. คือรากเหง้าของปัจจุบัน และยังเป็นรากฐานแห่งอนาคต .. อีกด้วย .. !!

